

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

19.06.2025 nr 1-1/2025/6

Algus 16.00, lõpp 18.41

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister

Puudus: Hardo Lust

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Helen Elias, abivallavanem Aivar Uibu, abivallavanem Lauri Drubinš, vallavalitsuse liige/vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, vallasekretär Signe Kiin, finantsjuht Maire Appo, sotsiaalosakonna juhataja Ingrid Püvi, keskkonnaspetsialist Jane Mölder, avalike suhete spetsialist Ingeri Aer, vallasekretäri abi Eve Eisen, õigusnõustaja Piia Raide (MS Teams vahendusel), rahvaalgatuse „Tuulikutevaba Tõrva vald!“ algataja Helen Tammsalu, turismiettevõtja (OÜ Marja Talu juhataja) Sirje Kask.

Volikogu esimees avas istungi.

Sõna palus Karl Kirt.

Karl Kirt: - kuna järgmine volikogu istung on septembris, on ettepanek, et seoses Tervisekassa poolt planeeritava tervishoiusüsteemi muudatusega, võiks vallavolikogu liikmetele kas ametlikult või mitteametlikult selgitada, millised muudatused tulevad. On hea saada sellest ülevaade otse allikast. Selle kohtumise võiks teha enne septembrit, kuna seda hakatakse ka meie käest küsima. See puudutab praktiliselt kõiki Tõrva valla elanikke.

Maido Ruusmann: - võtame arvesse. Praegu on see protsess algusjärgus. Niipea kui Tervisekassal on omapoolsed seisukohad kindlad, võiksime teha selle kokkusaamise kas veebi teel või näost näkku. Anname selle palve Tervisekassale edasi, et volikogu liikmed soovivad kohtumist.

Päevakorra osas ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 18 poolt kinnitada istungi päevakord:

Päevakord:

- 1. Rahvaalgatus „Tuulikutevaba Tõrva vald“**
- 2. Tõrva valla 2024. a majandusaasta aruande kinnitamine**
- 3. 2025. aasta lisaelarve vastuvõtmine**
- 4. Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise II lugemine, vastuvõtmine**
- 5. Vallavanema informatsioon**

Maido Ruusmann: - esimese päevakorrapunkti osas on laekunud ettepanek, et ettekandja ja kaasettekandja soovivad vahetada ettekannete järjestuse võrreldes väljasaadetud päevakorraga nii, et ettekandja on Sirje Kask ja kaasettekandja Helen Tammsalu.

1. Rahvaalgatus „Tuulikutevaba Tõrva vald“

Ettekandja: Sirje Kask

Kaasettekandja: rahvaalgatuse algataja Helen Tammsalu

Maido Ruusmann: - enne kui annan sõna ettekandjatele, käiksin üle raamistikku, mida me arutame ja kuhu jõudma peame.

Tõrva Vallavolikogu 12. septembri 2024 otsusega algatati Tõrva vallas kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine koos vajalike uuringute läbiviimisega tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivaima asukoha leidmiseks. Planeeringualasid on kokku kolm, mille kogupindala on ligikaudu 18,59 km². Esimene planeeringuala hõlmab Karjatnurme-Helme vahelist maa-ala (Kirikuküla, Karjatnurme küla, Linna küla), ca 16,7 km². Teine planeeringuala hõlmab Voorbahi küla piirkonda ca 1,55 km² ja kolmas ala Reti küla loode osa ca 0,34 km².

Vallavalitsus on viinud läbi riigihanke eriplaneeringu asukoha eelvaliku koostamiseks ja keskkonnamõju strateegiline hindamine läbiviimiseks. Hanke võitis Kobras OÜ. Hankeleping sõlmiti aprillis 2025.

25. veebruaril 2025 lõid Helen Tammsalu ja Tuljo Tammsalu keskkonnas rahvaalgatus.ee rahvaalgatuse „Tuulikutevaba Tõrva vald!“. Algatus kogus 711 digiallkirja. 14. aprillil 2025 edastati rahvaalgatus Tõrva vallale. Rahvaalgatuses rõhutatakse, et allakirjutanud Tõrva valla kodanikud oleme vastu tuuletööstuse arendamisele Tõrva vallas, kuna oleme mures kohaliku rahva tervise, looduse heaolu, kultuuri säilitamise ja turismi edendamise pärast. Rahvaalgatusega tehakse ettepanek peatada Tõrva valla tuuleparkide eriplaneeringu arendustegevus Kirikuküla, Voorbahi ja Reti külas vähemalt seniks, kuni riiklikul tasandil võetakse vastu energiapoliitika arenguga seonduvad olulised otsused ja viiakse läbi tuulikute mõju sõltumatud uuringud inimeste tervisele.

Rahvaalgatusega seonduvat käsitleb kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 32, milles on sätestatud, et vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel valla- või linnaelanikel, kuid mitte vähem kui viiel hääleõiguslikul valla- või linnaelanikul on õigus teha kohaliku elu küsimustes valla- või linnavolikogu või -valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul. Algatus esitatakse valla- või linnavalitsusele vastava eelnõuna, millele lisatakse allkirjadega varustatud algatuse esitajate nimekiri. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga. Algatuse esitajate esindajal on õigus osaleda algatuse arutelus volikogus või valitsuses.

16.12 - istungile saabus Marge Udras

Kuigi kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 32 näeb ette, et rahvaalgatuse korrektseks läbiviimiseks peab olema esitatud ka vastav eelnõu, seda rahvaalgatuse läbiviijad esitanud ei ole.

Proovime seda siiski mõistlikult lahendada. Nii nagu ma enne ütlesin, andis digiallkirja 711 inimest. Nendest Tõrva valla elanikke oli 518, st 193 inimest, kes allkirja andsid, ei olnud Tõrva valla elanikud.

Nii nagu seadus ette näeb, on vallavalitsusel kohustus võtta seisukoht ja Tõrva Vallavalitus võttis rahvaalgatuse osas seisukoha 15. mail 2025. Seisukoht on teile koos volikogu materjalidega esitatud. Kokkuvõtlikult on vallavalitsus seisukohal, et kõiki rahvaalgatustes mainitud murekohti käsitletakse planeeringumenetluse käigus. Õigusaktid ei võimalda planeerimismenetlust peatada ning kohtupraktikat arvestades ei ole praeguses etapis pelgalt rahvaalgatusele tuginedes õiguspärase planeeringumenetlust lõpetada. Peatamine ja lõpetamine on oma olemuselt erinevad. Lähtuvalt eeltoodust ei toeta vallavalitsus rahvaalgatuses esitatud taotluse rahuldamist.

Rääkides eriplaneering II hetkeseisust ja edasistest etappidest, on käimas eriplaneeringu aladel erinevad uuringud ning tegeletakse asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju hindamise programmi koostamisega. Lähteseisukohad ja keskkonnamõju hindamise programm pannakse avalikule väljapanekule ning väljapaneku käigus laekunud arvamuste ja ettepanekute arutamiseks korraldatakse avalik arutelu. Avaliku väljapaneku info edastatakse ka ametiasutustele. Kõigil on võimalik arvamust avaldada ja ettepanekuid teha. Vajadusel tehakse ka vajalikud muudatused. Seejärel hakkab planeerija koostama asukoha eelvaliku otsuse eelnõud ja keskkonnamõju hindamise esimese etapi aruannet. Viimasena esitatakse materjalid kooskõlastamiseks vallavalitsusele ja arvamuse avaldamiseks, personaalselt teavitatakse 3 km raadiuses olevate kinnistute omanikke. Järgneb eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise avalik väljapanek ja avalik arutelu, muudatuste tegemine. Eelvaliku ja I etapi aruande vastuvõtmise otsustamine volikogus. Eriplaneeringu heakskiitmiseks esitamine Maa- ja Ruumiametile. Seejärel eriplaneeringu kehtestamine volikogus.

Volikogu, nii nagu eelnevalt viidatud, võtab vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-le 32 seisukoha rahvaalgatuse osas.

Rõhutan, et rahvaalgatusega koguti allkirju eriplaneering II osas, mis puudutab alasid Voorbahis, Karjatnurmes ja Reti külas. Siit ka palve rahvaalgatuse läbiviijatele, püsida nimetatud rahvaalgatuse raamides. Täna oleme arutamas rahvaalgatust nagu ta oli avalikul esitusel ja milleks allkirju koguti.

Video vahendusel on liitunud eriplaneering II osas vallavalitsust ja volikogu nõustav vandeadvokaat Piia Raide.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna Sirje Kasele.

Sirje Kask: - ettekanne ei piirne vaid eriplaneeringuga II seetõttu, et info eriplaneering I kohta ja keskkonnamõju strateegilise hindamise dokumendi läbitöötamisel saime oluliselt palju rohkem teada meie koduvalla kohta, meie looduse kohta ja selle kohta, mida need arendused võivad endaga kaasa tuua. Keskendun sellele, mis tekitab minus küsimusi ja mitte ainult minus, sest olen kohtunud väga paljude inimestega. Inimestel on tõsine mure. Seda ei tohi alahinnata.

Sirje Kase ettekanne on lisatud käesolevale protokollile.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna Helen Tammsalule.

Helen Tammsalu ettekanne on lisatud käesolevale protokollile.

16.44 - istungile saabus Ülle Juht

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Istungi juhataja andis sõna eriplaneering II õigusnõustajale Piia Raidele, paludes anda õiguslik hinnang rahvaalgatuse taotlusele, peatada eriplaneeringu menetlus.

Piia Raide: - olen seisukohal, et volikogu peab lähtuma rahvaalgatuses esitatust ja sealhulgas sellest konkreetsest taotlusest. Nagu vallavalitsus oma seisukohas osundas, puudub eriplaneeringu menetluse peatamiseks õiguslik alus. See tähendab, et ükski õigusakt ei näe ette planeerimismenetluse peatamise võimalust. Vastupidi, haldusmenetluse seaduse § 5 lg 2 kohustab haldusmenetlust läbi viima eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele. Menetlusega läbiviimisega viivitamise kohta on hiljuti, 30. mail kohtulahend Vinni valla kohta, kus oli tegemist eriplaneeringu menetluse algatamise otsuse tegemise viivitamisega. Kohus leidis, et selline viivitamine on olnud õigusvastane ja mõistis Vinni vallalt arendajate kasuks välja 14 000 eurot kahjuhüvitist. Selles mõttes tasub volikogu liikmetel otsuste tegemisel silmas pidada neid õiguslikke raame.

Kuigi rahvaalgatuses on esitatud taotlus peatamiseks, annan ülevaate ka eriplaneeringu lõpetamise õiguslikest alustest. Planeerimisseaduse § 97 annab aluse eriplaneeringu lõpetamiseks ja toob välja, millistel juhtudel see eelkõige võimalik on:

- 1) kui eriplaneeringu elluviimine on tulevikus välistatud;
- 2) kui muutub eriplaneeringu koostamise eesmärk või
- 3) kui lakkab menetluse rahastamine.

Kohalikul omavalitsusel on võimalus lõpetada ka muul alusel, kuid sel juhul peavad lõpetamise põhjendused ja kaalutlused olema väga hästi välja toodud. Peab olema koostatud haldusotsus.

Silmas tasub pidada ka seda, et 12. septembri 2024 Tõrva Vallavolikogu otsus eriplaneeringu algatamiseks on haldusakt. Haldusaktist tulenevad õiguslikud tagajärjed. Seda ei saa volikogu niisama lihtsalt tagasi pöörata. Arendajatel on haldusaktist tulenevalt õigustatud ootus, et vald viib eriplaneeringu menetluse ka seaduspäraselt läbi, mille ta on algatanud. Kui vald õigusvastaselt eriplaneeringu menetluse lõpetab, on arendajal võimalik pöörduda kohtusse. Elu on näidanud, et arendajad seda võimalust usinalt ka kasutavad. Kohtud on leidnud, et eriplaneeringu menetluse ennatlik lõpetamine on õigusvastane. Näiteks tuli aastal 2022 ringkonnakohtust otsus Lääne-Nigula valla suhtes, kus valla rahvas oli andnud tuuleparkide vastu 1100 allkirja. Eriplaneeringu menetlus oli alles asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande eelnevas seisus. Uuringud ei olnud veel läbi viidud. Kohus ütles, et sellise avaliku väljapaneku käigus, alles pärast seda, kui on läbi viidud kõik konkreetset tuuleparki puudutavad uuringud, on välja selgitatud kõik võimalikud mõjud, on välja toodud negatiivsete mõjude leevendamise meetodid, alles siis saavad inimesed teha otsuse, mille alusel kujundada seisukoht, kas nad on selle tuulepargi vastu või ei ole. Kui menetlust ei ole läbi viidud ja uuringu tulemusi ei ole teada, on tegemist abstraktse ja üldise vastuoluga tuuleparkide kui selliste arendustele. Tuleb eristada üldist ja abstraktset vastuseisu tuuleparkidele ja sisulisi argumenteeritud vastuväiteid, mis põhinevad just piisaval teabel selle konkreetse tuulepargi kõikvõimalikest mõjudest ja negatiivsete mõjude kompenseerimise meetmetest. See saab välja tulla alles siis, kui planeerimismenetlus on läbi viidud. Sellepärast ei saagi seda liiga vara ära lõpetada. Halduskohus ütles ka seda, et enne kõigi konkreetse tuulepargi mõjude väljaselgitamist esinev üldine vastumeelsus tuulepargi arendusele ei ole ülekaalukas avalik huvi, mis võimaldab eriplaneeringu menetlust lõpetada. Õiguskantsler on andnud 14. aprillil seisukoha Põhja-Sakala valla eelplaneeringu ennatliku lõpetamise otsuse kohta. Seal oli kogutud 1000 allkirja. Ka seal ei olnud jõutud veel põhjalikumate uuringuteni. Õiguskantsler viitas samamoodi kohtupraktikale, mille kohaselt ei saa paljude inimeste vastuseisu samastada ülekaaluka avaliku huviga. Õiguskantsler tõi välja, et kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetlemisel tuleb lähtuda nii kohalikest huvidest kui ka üldisematest ühiskonna kui terviku seisukohast olulistest avalikest huvidest. Nii võib näiteks olla üldistes huvides taastuvenergia tootmisvõimsuse arendamine. Kohalik omavalitsus ei saa seda kaalutlusotsuse tegemisel kõrvale jätta. Õiguskantsler ja kohtud on välja toonud planeerimisseaduse § 10 lg 3 sõnastuse, millest järeldub, et vald peab küll lähtuma kohalikest huvidest, kuid tagama seejuures kooskõla ka riigi huvidega.

Tuuleparkide puhul võib avalik huvi väljenduda keskkonnasäästlikumas energiatootmises, mis on vajalik energia varustuskindluse tagamiseks ja kliimaeesmärkide saavutamiseks. Riigikohus on leidnud, et selle vastu on suur avalik huvi. Nii kirjeldatud avalikule huvile võivad vastanduda kogukonna huvid ja siinkohal ongi kohaliku omavalitsuse kaalumise koht. Mõjusid ja huvisid on võimalik kaaluda pärast seda, kui menetlus on läbi viidud ja uuringud on teostatud. Nii keskkonna uuringud, mõjud inimestele, mõjud kinnisvarale, mida kõike peab planeerija läbi viima. On ilmne, et vastuseis on ajendatud hetkel eelkõige inimeste hirmudest, sest tegelikult ei ole veel teada, kuhu ja kui palju ja milliste mõõtmega tuulikuid üldse rajada saab. Sellest tulenevalt ei saa inimesed võtta põhjendatud ja informeeritud seisukohta. Planeerimismenetlus ongi selleks mõeldud, et selgitada välja, kas ja millistel hirmudel on alust. Elektrienergiat tarbitakse igal ajal, igal pool, igal päeval ja moel või teisel on seda vaja rohkem.

Kui seni on rahvas olnud vaikimisi rõõmus selle üle, et põlevkivi kaevandatakse meist kaugel ja meid see ei puuduta ja nende keskkond saab rikutud, aga meil on siin puhas, siis lõppkokkuvõttes on iga inimese ja ettevõtte vastutus. Selle avaliku huvi kandja ei ole abstraktne Eesti riik, vaid konkreetselt iga elanik ja ettevõtja.

Mis puudutab vastuolu arengukavaga, siis sama tõi eriplaneeringu menetlust lõpetades välja Lääne-Nigula Vallavolikogu, et on vastuolu nende arengukavaga. Selle kohta ütles ringkonnakohus, et kuigi nende arengukava ja koostamisel olev üldplaneering ei käsitlenud tuuleenergeetika süsteemset arendamist, ei ole tuuleparkide rajamine nende strateegiliste arengudokumentidega vastuolus. Valla arengueesmärgid võivad muutuda. Tuulepargi rajamisel ei ole nii olulisi negatiivseid mõjusid ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² lg 3 tulenevalt peab kohalik omavalitsus oma arengukava iga aastaselt üle vaatama. Elu on praegu teatavasti väga kiires arengus ja ükski arengukava dokument ei saa olla selles mõttes „kivisse raiutud“.

Kokkuvõtvalt menetluse peatamiseks õiguslikku alust ei ole. Peatamisel võib tekkida olukord, kus arendajad võivad pöörduda valla vastu kohtusse ja senise praktika pinnal lootust võita meil ei ole.

Istungi juhataja tänas ettekandjat õigusliku ülevaate eest.

Küsimused:

Virgo Kosemets: - saan aru, et planeeringuid on võimalik lõpetada kolme asjaolu puhul. Nendest üks oli, kui on muutunud mingisugused asjaolud, mis seda võimaldavad. Teatavasti on praegu riigis arutlemisel uus kliimaseadus ja energiakava muutmine. Ambitsioone alandatakse ja võib-olla vajadus taastuvate energiavõimsuste vastu võib väheneda. Hetkel on tuulikuid ja päikesepaneele teatud hulk juba olemas. On arendused, mis on saanud loa ehk siis nii tuulikuid kui ka päikesepaneele on juurde tulnud. Võtsin välja möödunud nädala börsi öised hinnad, kella 0.00-st kuni 5.00-ni. Näiteks 9-ndal oli keskmine tunni börsihind 0,47 senti kWh kohta, 14-ndal oli 2,69 ja 15-ndal oli 8,69. Kui tuult on, siis need tuulikud, mis on üle Eesti juba olemas, ajavad asja ära ja väga neid juurde vaja ei oleks. Tulenevalt sellest, et üleriigilisi kavasid alles koostatakse, siis need eesmärgid, mis olid varasemalt, suure tõenäolisusega enam selliseks ei jää. Kas need asjaolud võimaldaksid arendusi peatada?

Piia Raide: - arenduste peatamiseks õigusaktides õiguslik alus puudub. Seni kuni õigusaktides ei ole tehtud muudatusi, peatamine õiguspärane ei ole. Tuleb lähtuda konkreetse eriplaneeringu menetluse eesmärgist. Planeerimisseaduse § 97 mõttes ei ole käsitletud riigi planeeringut, vaid ikkagi konkreetset planeeringu menetlust. Kui tuuleparke ei ole võimalik rajada kas keskkonnast tulenevatel või mis iganes põhjustel. Kui teatud eesmärgi saavutamine ei ole eriplaneeringu tulemustel enam saavutatav. Seadus piiritleb ikkagi lähtuvalt konkreetsest menetlusest, mitte laiemalt riiklikku plaani silmas pidades.

Karl Kirt: - kui kohtusime 12. juunil arendajatega, tõstatus üks oluline teema. Kui menetluse protsessis muutuvad ettevõtted, ja on kokku lepitud kas taluvustasus või laiemas toetuste pakettis, millega osta inimeste meelsust, ja kui muutub tuuliku omanik, kas need juriidilised kohustused,

mida üks ettevõtja on võtnud, kanduvad üle ka teistele ettevõtjatele? Ehk siis, see ettevõtja, kes täna arendab, teeb väga hea pakkumise, mis tundub mõistlik, aga kui ettevõtte vahetub, kas planeeringuprotsessis või hiljem, kas ja kuivõrd need lubadused on siduvad? Sellele küsimusele ei osatud kohe vastata.

Piia Raide: - eeldan, et sellisel juhul on tegemist ettevõtte võõrandamisega. Võlaõigusseadusest tulenevalt lähevad võõrandamisega kaasa kogu ettevõtte toimimiseks vajalikud vahendid, lepingud, töötajad jne. Kokkulepped peaksid jääma ikkagi pidama.

Maido Ruusmann: - küsimus on hästi asjakohane, millele ei oskagi ehk kohe vastata, aga kui toimub ettevõtte pankrot. Pankrotivaraga sellised nõuded üldjuhul kaasa ei lähe. Milline on see lepingu vorm, kus hüvedes kokku lepitakse ja mis juhtub, kui ettevõtte läheb pankrotti?

Piia Raide: - praegu vastama ei hakka. See eeldab konkreetsete kokkulepete sisu ja vormi analüüsimist.

Maido Ruusmann: - siit palve sulle. See võib olla kaalukeel omavalitsuse või inimeste otsuste tegemisel. Kui see peaks ära langema, siis tagasipööramine on praktiliselt võimatu.

Tarmo Tamm: - kui ettevõtjad pöördusid eriplaneeringuga meie poole, on mees, et vallal mingeid kohustusi ei lasu, eriplaneeringu koostajad maksavad kõik asjad kinni ja sealt tuleb lahendus. Kus on viga, kui omavalitsuse volikogu annab loa ja lõpptulemusena ei saa enam „varvast“ vahele panna? Kas viga on minu loogikas või õigussüsteemis?

Piia Raide: - planeeringu menetluse läbiviimist finantseerivad arendajad. Planeerimismenetluse läbiviija on õiguslikult ikkagi kohalik omavalitsus. Nagu ütles üks halduskohtunik, et arendaja maksab, aga kohalik omavalitsus peaks valima muusika. Kohalik omavalitsus saab ja peabki tegema kaalutlusotsuse. Eelnevalt peavad olema läbi viidud nõuetekohased uuringud. Tuleb selgitada välja kõik asjaolud selleks, et kohalik omavalitsus saaks võtta vastu kaalutletud otsuse eriplaneeringu kehtestamiseks või mitte kehtestamiseks. Seda ei saa ennatlikult lõpetada, kuna arendaja on teinud kulusid, kehtivad kokkulepped maaomanikega ja on õigustatud ootus, et menetlus viiakse läbi. Uuringud saavad tehtud ja pärast seda on selge, mida ja kui palju saab panna. Alles siis saab kohalik omavalitsus kõiki asjaolusid kogumis kaaluda. Võetakse arvesse avalikku arvamust, tehakse vajadusel muudatusi jne. Kohalik omavalitsus ei saa suvalisel hetkel otsustada, et me enam ei taha. See on tulnud välja kohtupraktikast, et kaalumise ja kaalutlusotsus on hästi olulised.

Tarmo Tamm: - kui me ei oleks seda (eriplaneeringut) volikogu poolt alustanud, kas siis oleksime täna vabad olnud?

Piia Raide: - kui keegi ei oleks seda alustamata jätmist vaidlustanud, siis küll.

Allan Ilisson: - kuna praegu ei ole veel päriselt selge tuuliku labade utiliseerimine, kas võiks olla mõjuv põhjus lõpetamiseks see, et me ei soovi selliste labadega tuulikuid? Olen lugenud, et tuulikute labasid tehakse juba puidust, mis ei ole enam nii kahjulik ja neid on lihtsam utiliseerida. Kas see võiks olla meile „päästerõngas“?

Piia Raide: - ei ole, sest eriplaneeringu menetluse käigus selgitatakse välja, mis tuulikud üldse pannakse, sealhulgas, milliste labadega või kui keskkonnakahjulikud või mitte need on. Seda kõike menetletakse planeeringu detailse lahenduse väljatöötamise käigus.

Kalle Vister: - kuuldes õiguslikku poolt ja tänaseid ettepanekuid, on hästi oluline, et inimesed on selle teemaks võtnud, kuulda võtnud ja tunnevad selle üle muret. Õigusliku poole pealt protsess kestab. Uuringud ei ole lõppenud. Alles siis, kui need on tehtud, on avalik huvi, kas inimesed pooldavad seda või mitte, alles siis saame edasi minna. Oleme eeletapis ja on hea, et informatsioon inimeste poolelt meieni jõudis. Mõtleme, kuidas edasi liigume. Peab olema täispakett, kuigi ise ka ei poolda.

Karl Kirt: - küsimus ettekandjatele. Kui te käisite külastamas erinevaid tuuleparke ja suheldes inimestega, millised on olnud reaalsed toetused ja kas mõni kohalik omavalitsus on öelnud, oleme saanud toetust rohkem kui minimaalselt?

Sirje Kask: - kohaliku kasu suurus sõltub majapidamiste arvust. Ida-Virumaal, kus on vähe

majapidamisi, võibki olla, et keegi saab 3000 eurot aastas. Keskmise on ikkagi 500, 600, 700 eurot. Kõik sõltub kahest komponendist: kogus ja hind, müügitulu, mida ei saa ette ennustada. Kuna Holdre piirkonnas on vähem majapidamisi, saavad sealsed inimesed tasu võib-olla rohkem, kui need, kes on Tõrvale lähemal. Kus majapidamiste arv on suurem, seal on „supp“ n-ö lahjem.

Tarmo Tamm: - tegelikult ei ole arvestatud edaspidise inflatsiooniga. On ühekordne number. Holdre arendaja plaanib laiendada kompensatsiooniala 3 km pealt 5 km peale. Sellesse alasse jääb 68 majapidamist, kuhu jääb ka Taagepera asula, aastaseks summaks pakutakse 5800 eurot või midagi sellist, võin ka eksida. Sellega ostab ära küll.

Rääkides Karjatnurme-Helme arendajaga, 3 km piirkonda ei ole mõtet arvestada. Nemad teevad tõenäoliselt sektoriteks 1–2 km, 2–3 km. Kellel on kortermajas (eluruumid) põhjapoolses küljes, need ei pea kompensatsiooni saama, kuna labad ei häiri. Kui mul õigesti meelde jäi oli arvestuslik summa Helme alevikus maksimum 1380 eurot. See on väga esialgne, kuna Karjatnurme-Helme eriplaneering on aga alles algusjärgus.

Sirje Kask: - selles teemas iga päev midagi muutub ja saame iga päev uut informatsiooni. Kaasus, mille välja töid, et alkatama peab ja mille Tartu Maakohus ka välja tõi, et vallal ei ole õigust alkatamata jätta. Protsessi käigus ei ole kohta ega õigust kaasa rääkida. Me võime siin arutelusid pidada, aga sellel ei ole mitte mingisugust juriidilist tähendust. Kui see on kaante vahel, siis hakatakse pidama avalikke arutelusid. Ära ütlemiseks peab olema vallal järjekordselt kaalukad põhjused. Selleks on kas looduskaitse või mõned muud põhjused, aga see, et inimesed ütlevad, et me tegelikult ei taha Tõrva valda tuulepargi alaks, siis see ei saa olla kaalukas põhjus. Ehk siis, kui KSH on kaante vahel, millised on üldse kaalukad põhjused ja ära ütlemise kohad? Täna me tunneme, et oleme nurka surutud ja meil ei ole õigust mitte midagi öelda.

Piia Raide: - ikka on õigus öelda ja kohalik omavalitsus planeerimismenetluse käigus nende seisukohtadega arvestab. Põhjus, et mulle ei meeldi, ei ole tõesti mõjuv. Selleks tulebki viia läbi uuringud, mida, kuhu saab panna, kui suure saab panna. Millised mõjud millistele majapidamistele ja ettevõtetele on? See sõltub konkreetsest kaugusest tuulikust jne. Kui kõik need asjaolud on selgeks tehtud, kui kõik hüvitusmeetmed on tutvustatud, siis on võimalik teha informeeritud otsus. Praegu ei saa volikogu oma otsust seni, kuni uuringuid ei ole läbi viidud, etteruttavalt tagasi pöörata. Loomulikult kohalike inimeste arvamus on oluline, aga kohalik omavalitsus peab hakkama neid kaaluma. Millistest põhjustest lähtuvalt inimesed niimoodi arvavad? Millised on planeeringumenetlusest välja tulnud asjaolud? Kaalumise tulemusena omavalitsus otsuse teeb. On olukordi, kus kohalik omavalitsus on teinud otsused kaalumata. On öeldud, et inimestele ei meeldi, aga ei ole öeldud, millise info põhjal ei meeldi. Kui meile serveeritakse kontrollimata allikatest väga ühesuunalisi andmeid või infot või selle pinnalt inimesi hirmutatakse, on midagi muud, kui inimestel on võimalus tutvuda läbiviidud uuringutega, nende tulemustega ja leevendusmeetmetega.

Karl Kirt: - minu poolt tänu Sirjele ja Helenile. See teema ei ole vaid tasemel, kas mulle meeldib või ei meeldi. Materjal, mis on kokku kogutud nii arvamused avalduste põhjal kui ka laiemalt koostöös erinevate ettevõtete ja asutustega, see võib olla meile alus otsustamiseks. Istungil jäi kõlama, et ükskõik, millise otsuse teeme, kohtusse läheme igal juhul. Kellel on rohkem raha ja võimu, see kohtusse minemas on. Sellega peame igal juhul arvestama, sõltumata sellest, millise otsuse me lõpuks teeme. Laiem küsimus on, kas kohalik omavalitsus saab oma territooriumil asju otsustada. Mis on kohalik huvi? Mis on avalik huvi, mis ei ole?

Kolmas ettekandja tõi välja, et valla arengukava võib igal aastal muuta. Samamoodi võib energiamajanduse arengukava muutuda. Samamoodi, kuidas muutuvad koalitsioonid ja toetusmehhanismid. See on mõttekoht. Kui eriplaneering võetakse vastu, kehtestatakse ja viiakse ellu, on see meie jaoks tohtu kohustus. See ei ole mitte 25 aastat, see võib olla kuni 50 aastat tuulikute vaates ja looduskeskonnale palju pikem kahju ja mõju. Meil on, mida kaitsta, oma keskkonda. Sellel on suur keskkonnamõju. Küsimusi on palju. Protsess toob välja erinevaid murekohti. Rahvaalutuse tegijate tohtu töövõime järel on ka arendajatel suurem surve ja ka kohustus rohkem uurida, rohkem põhjendada, rohkem selgitada ja täpsustada. Riik on pannud

kohalikele omavalitsusele juriidiliselt tohutult keerulise ülesande. See on vähestele ametnikele, ka volikogule ainulaadne kogemus, millest läbi pureda. Vastas on oma ala eksperdid, juristid, kellega tuleb „rinda pista“. Kui juhtub ettevõtte pankrot, kas siis kokkulepped, mis on tehtud kohaliku omavalitsusega ja kohalike elanikega, on üldse pädevad? Kipun kahtlema, et see ei ole nii. Meeldib väga see, et arutelu tugineb väga palju siiski ka teaduslikel materjalidel. Eriti sai seda kogeda 4. aprillil kinomajas, kus mitmel ettekandjal oli väga tugev teaduslik taust. Ei räägitud lihtsalt meeldimisest või mitte meeldimisest, vaid väga konkreetsetest argumentidest. See ei ole üks suvaline planeering, mille poolt kätt tõsta, vaid siin tuleb rahulikult mõelda. Peame seda tõsiselt kaaluma ja materjali, mis arendajad kui ka rahvaalgatuse algatajad on toonud, on kaalumise koht. Küsimusi on väga palju, vastused on tihti umbmäärased. Põhiline mure on see, kas kohalik omavalitsus saab üldse otsustada, mida ta oma territooriumil teeb või mitte. Kui see on ette kirjutatud ja me otsustame teistmoodi, tuleb olla valmis kohtuuste kulutamiseks.

Virgo Kosemets: - juriidiline nõustaja viitas ka sellele, et meie ei otsusta antud teemat antud juhul ainult oma territooriumil, vaid laiemalt kogu Eestis. See tähendab, et kogu energiamajanduse probleem on üks osa ka meie probleemist. Kuna teame, et riiklikult on arengud „pea peale“ pöördumas, siis arvan, et tänane seisukohavõtt ei olegi ehk niipalju määrav, kuivõrd siis, kui on läbi viidud kõik vajalikud protseduurid. Loodan, et selle aja peale, kui läheb otsustamiseks, on riiklikul tasandil asjad selged ja tundub niimoodi, et tegelikult neid juhitamatuid energiaallikaid oluliselt rohkem ei olegi juurde vaja. Ehk siis võib tekkida seis, et ei olegi vaja kohtusse minna, vaid riiklik avalik huvi muutub ja see on eriplaneeringute lõpetamise aluseks.

Maido Ruusmann: - tänan omalt poolt väga hea tänase debati eest. Tänan rahvaalgatuse läbiviijaid. Arvan, et nii rahvaalgatusest kui ka sellest tekkinud erinevad kõhklused, probleemipüstitused ja ettepanekud, on olnud selle protsessi suhtes väga suure väärtusega. See, et peame kogukonnas selliseid arutelusid, proovime leida enda valla jaoks parimad lahendused, ongi edu võti. Tõrva valla inimesed on olnud läbi aegade tarmukad ja usun, et ka siin suudetakse tarmukalt toimetada.

Pean aga rõhutama, et oleme täna kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 32 alusel menetlemas rahvaalgatust, peame viima läbi hääletuse. Samas teame, et rahvaalgatuses taotletud planeeringu peatamist õiguslikult ei eksisteeri.

Panen hääletusele, kes on selle poolt, et rahvaalgatuses toodud ettepanek algatatud eriplaneeringu menetlus peatada, palun käega märku anda?

Hääletati – 8 poolt.

Kes on selle vastu?

Hääletati – 8 vastu.

Kes on erapooletu?

Hääletati – 4 erapooletut.

Allan Ilisson: - palun, kas saaks nimeliselt kirja panna, kes on poolt, kes on vastu, kes on erapooletu.

Nimesid kirja ei pandud.

Otsustati: rahvaalgatus „Tuulikutevaba Tõrva vald“ toetust ei leidnud (poolt 8, vastu 8, erapooletuid 4).

Karl Kirt tegi ettepaneku teha istungi vaheaeg.

Vaheaeg 17.37–17.45

2. Tõrva valla 2024. a majandusaasta aruande kinnitamine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: revisjonikomisjoni esimees Harry Mägi

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - vallavalitsus on koostanud 2024. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande. Majandusaasta aruandesse oleme koondanud Tõrva valla, AS Tõrva Tervisekeskuse ja osaühingu Tõrva Veejõud andmed. Nende kolme asutuse omavahelised kanded on elimineeritud. Aruande lõpus on valla enda andmed. Bilansimaht tervel konsolideerimisgrupil oli üle 28 miljoni. Selle aasta tulem oli 527 783 eurot ehk siis kokkuvõttes positiivne. Vallal endal läks ka päris kenasti ja valla enda tulem oli üle 700 000 euro.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna revisjonikomisjoni esimehele.

Harry Mägi: - majandusaasta aruandele on andnud eelnevalt hinnangu sõltumatu vandeaudiitor, kelle arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt finantsseisundit seisuga 31.12.2024.

Revisjonikomisjon teeb Tõrva Vallavolikogule ettepaneku kinnitada Tõrva valla 2024. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 7 „Tõrva valla 2024. a majandusaasta aruande kinnitamine“. Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 20.

3. 2025. aasta lisaeelarve vastuvõtmine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - juunikuu lisaeelarve maht, millega eelarve suureneb on ca 94 000 eurot. Eelarvesse on lisatud täiendavad tulud ja kulud ning tehtud sisemine eelarve muudatus, mis on seotud kogukonnakeskuse asutamisega 1. märtsist. Seoses sellega, et meil on uus asutus, Tõrva Kogukonnakeskus, on personalikulud viidud ühe tegevusala alla, milleks on 08600. Asutuste hoonete majandamiskulud on jäänud eelarves endistele kohtadele ja seal ei ole muudatusi tehtud. Investeeringud suurenevad 40 000 euro võrra, mis saadi generaatorite soetamiseks, ülejäänud puudutab põhitegevust.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna majandus-eelarve komisjoni esimehele.

Eero Viisu: - ettepanek on lisaeelarve vastu võtta.

Küsimused:

Karl Kirt: - keskväljaku lähedal asuvale ringile paigaldatakse emapuud. Minuni on jõudnud kuuldused, et midagi on ehitamisega valesti läinud. Palju läheb ehitus maksma ja kas sel aastal võib tekkida lisakulusid, millega peab eelarves arvestama?

Helen Elias: - omaosalus, mis on emapuu valmimiseks arvestatud, on kogu summa ja see on kenasti eelarves kajastatud, kokku 35 000 eurot. Kuna ehitaja ehitas valesti, katab ta need kulud ise.

Maido Ruusmann: - see, mis puudutab ümberehitustöid, on ehitaja enda temaatika. See, mis puudutab aga täiendavaid kulusid, on meil tegelikult arutelu koht. Enamus rahast tuleb Euroopa Liidu maaelu arengukava rahast läbi Leader meetme. Tõrva vald katab projekti omaosaluse. Küsimus on, kas rahuldume sellega nagu praegu on või peame vajalikuks seda ilusamaks teha. Puudu jäi valgustus. Seda teemat võiks arutada. Kohustust ei ole.

Karl Kirt: - kas haljastus, mis seal enne oli, kas see on hankemenetluses sees? Ka see võib olla lisakulu.

Maido Ruusmann: - haljastust hankes sees ei ole. Proovime leida mingisuguseid keskeid lahendusi. Leida ehitajaga kompromiss, et saada haljastus, mis oleks kohe roheline.

Rein Reinsalu: - miks ta nii kõrge tehti?

Maido Ruusmann: - eelnevalt oligi viide, et ehitaja ehitas liiga kõrge.

Tarmo Tamm: - juhtisin kahes eelarvekomisjonis ka sellele tähelepanu. Eelarve oli ca 138 000 ja seda kärbiti väiksemaks, kuna raha ei olnud. Viimases eelarvekomisjonis küsisin - omaosalus Tõrva valla poolt oli siis 30 000 eurot. Kogumaksumus on praegu 100 000 eurot, pluss käive. Projekti valgustus on null, aga sai aru, et tuleb vähemalt minimaalne valgustus neljast küljest alt üles. Eelarvekomisjonis oli juttu ka haljastusest, et tehakse tugevdatud pinnas ja räägiti, et kõik saab korda. Juttu oli ka mulgi mustri.

Maido Ruusmann: - küsimus on selles, kaua oleme nõus ootama. Külvates muruseemne, läheb sellega aega. Tuleb ka mulgi muster. Ehitajaga tuleb muru osas läbirääkimisi kindlasti pidada.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 7 „2025. aasta lisaeelarve vastuvõtmine“. Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 20.

4. Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaalhoolekandeline abi osutamise tingimused ja kord“ muutmise II lugemine, vastuvõtmine

Ettekandja: abivallavanem Lauri Drubinš

Kaasettekandja: sotsiaalkomisjoni esimees Tiiu Vips

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna abivallavanemale.

Lauri Drubinš: - olen teie ees määruse eelnõuga, mida sotsiaalkomisjon on mitmel korral arutanud ja tööd teinud.

Olulisemad teemad, mida kahe lugemise vahel on arutatud, on § 24, kus on eelkõige radaktsioonilised muutused, mis põhisisu ei muuda. Samuti on redaktsioonilised muutused §-s 25, milles lõiked 2 ja 3 on täpsemalt lahti kirjutatud. Need nõuded tulevad vastavalt sotsiaalkaitseministri 29. juuni 2023. a määrusest, mis on rakendunud käesoleva aasta 1. jaanuarist. Koduteenusele on toodud juurde nõuded, mida peame pakkuma.

Teisele lugemisele läksime eelkõige paragrahvi 28 pärast. Kui jaanuaris mõtlesime üle minna täielikule komponendipõhisele teenusele, millele detsembri volikogu istungil juhtis tähelepanu ka välisekspert, siis suure töö tulemusena jõudis komisjon ettepanekuni, minna üle kombineeritud teenusele. On paketid, mille hindasid on soovitud tõsta ja lisaks sotsiaaltööspsialisti hindamistulemusele saab paketi juurde määrata lisateenuseid. Kui isik vajab vaid ühte või kahte teenust, on seda võimalik paketi väliselt saada.

Tänane kõige odavam pakett tõuseb 10 euro võrra. Käesoleval hetkel on 74 klienti, kellel 39%-l tõuseb hind 10 eurot ehk siis 29 inimesel, 36%-l tõuseb hind 15 eurot, ehk siis 27 inimesel; 20 eurot tõuseb hind 17 inimesel, mis on 23%. Ühel inimesel tõuseb võrreldes tänasega hind 40 eurot, mis on 2%. Hindamise tulemusena vajab see inimene kõige rohkem teenuseid. 40 euro suuruse hinna tõusuga võimaldame tal kauem kodus olla, et inimene ei peaks minema hooldekodusse.

Paragrahvis 28 oleme täpsemalt lahti kirjutanud teenused ja lisateenused ja ka selle, millised on pakettide ning lisateenuste saamise ja võtmise õigused.

Paragrahvis 28¹ on nimetatud tasuta teenused.

Paragrahv 29 käsitleb hoolduspäevikut, mida täidavad elektrooniliselt kõik hooldustöötajad.

Määrusesse on lisatud § 44¹ „Vaimse tervise teenus“, mis ei ole kohustuslik. Küll aga on Tõrva valla sotsiaaltöötajate ja sotsiaalkomisjoni ettepanek näha Tõrva valla eelarves ette vaimse tervise kulud, et inimesed saavad teatud teenuseid, nt psühholoogilist nõustamist, kriisinõustamist, mänguteraapiat ja muid väga vajalikke teenuseid tänasel keerulisel ajal. Seda teenust saab niikaua, kui eelarves vahendeid on. Seda teenust saab kas perearsti või sotsiaaltöötaja soovitusel või tulles ise küsima ja meie saame suunata.

Määrus võiks jõustuda käesoleva aasta 1. septembril. Komisjon on teinud ära väga suure töö.

18.04 – istungilt lahkus Eero Viisu

Küsimused:

Arnold Looga: - ettepanek on sõnastada mitte „vaimse tervise teenus“, vaid „vaimse tervise parendamise teenus“. Siis on aru saada, et tahame midagi teha ka.

Tiiu Vips: - „vaimse tervise teenus“ on riigi poolt ette kirjutatud.

Lauri Drubinš: - ei oska vastu olla. Valitsus võib seda aktsepteerida.

Maido Ruusmann: - selge.

Karl Kirt: - küsin § 26 osas. Varem sõlmiti leping, nüüd haldusotsus. Leping, mis sätestab teenuse saaja kui teenuse osutaja tingimused, kas see kaob ära?

Lauri Drubinš: - jah. Selle taga on eluline taust. Meil on täna teenuse saaja, kes teenust vajab, aga ei ole nõus lepingule alla kirjutama. Haldusotsuses on võimalik sätestada, milliseid teenuseid talle pakume ning saame talle teenust korrektselt osutada. See vähendab ka bürokraatiat. Seda teed on läinud paljud omavalitsused. Teenuse saaja vajadused hinnatakse ära, räägitakse läbi ja osutatakse talle vajalikke teenuseid.

Tarmo Tamm: - inimene ei ole nõus lepingut allkirjastama, aga teenust soovib?

Lauri Drubinš: - vald näeb, et ta peab teenust saama.

Tarmo Tamm: - kas ta siis keeldub teenusest?

Lauri Drubinš: - teenusest ei keeldu, aga kuskile alla põhimõtteliselt ei kirjuta.

Karl Kirt: - kas sellisel juhul tekib alus teenusest keeldumiseks? Leping on kahepoolne. Haldusotsus on ühepoolne. Mingisugune taotlus peaks inimese poolt olema.

Lauri Drubinš: - teenuse saamise aluseks on taotlus, mille inimene esitab. Teenuseid pakume otsuse alusel. Täna, kui inimene rikub lepingut, käitub nt ebasüüdsalt või jätab arve tasumata, saab lepingu üles öelda. Eelkirjeldatud juhul ei ole aga lepingut, mida üles öelda.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna sotsiaalkomisjoni esimehele.

Tiiu Vips: - oleme seda määrust arutanud sotsiaalkomisjoni koosolekul. Viimasel koosolekul komisjoni liikmete analüüsi põhjal leiti, et tuleb edasi minna paketipõhise süsteemiga. Seletuskirjas on kõik lahti seletatud ja väga täpselt kirjas, kuidas sellega edasi minnakse. Tahan veel lisada, et määruksesse on sisse toodud teenuse maksumuse ülempiir, 110 eurot. Kui maksumus läheb sellest üle, vaadatakse teenused ja vajadused uuesti üle. Teise muudatusena on sisse toodud see, et kui koduteenuse saajal, kelle leibkonna ühe liikme netosissetulek kuus jääb alla 1,5-kordse toimetulekupiiri peale eluaseme alaliste kulude ja koduteenuse eest tasumise maha arvestamist, vähendatakse teenuse maksumust selliselt, et teenuse saajale jääks alles 1,5-kordne toimetulekupiir. See on praegu 300 eurot. Teenuse saajale peab jääma kätte 300 eurot.

Ülle Juht: - kui teenuse vajadus on kõrgem kui maksumuse ülempiir, kes maksab juurde?

Tiiu Vips: - loen selle täpselt ette, et ei eksiks: „paragrahv 28 lõige 12, mis sätestab koduteenuse eest tasumisel piirmäära 110 eurot. Sellega soovime tagada klientide maksimummäära, millest rohkem teenuste eest tasu ei küsita. Täna andmetel antud summa tagab klientidele vajalike teenuste kättesaadavuse.“.

Lauri Drubinš: - kui pakett ei sobi ja tervislik seisund vajab lisateenuseid, siis me jõuame sinna.

Ülle Juht: - tõlgendan ise – 110 eurot on piir, millest maksumus üle ei lähe.

Karl Kirt: - küsimus vaimse tervise teenuse osas. On toodud väga selgelt välja, et teenus on tasuta seni kuni raha on ja samuti § 44¹ lõike 5 osas: „Teenusele võib pöörduda iseseisvalt või suunamise alusel.“. Kuidas see süsteem tegelikult käib? Kui abi on väga vaja novembris või detsembris ja raha enam ei ole, aga samas suunatakse. Kuidas see süsteem käib? Teenuse maht ei ole teab, mis suur, ca 40 000 eurot. Seega seda kõike, mis on kirjas, ei saa väga palju pakkuda. Kas need kaheksa teenust, mis on kirjas, on täna hõlmatud?

Lauri Drubinš: - meil on partnerid olemas ja saame neid tellida. Küsimuse esimesele poole palun vastata osakonna juhatajal.

Ingrid Püvi: - pigem on tegemist märkamisega. Raha on ennetuse jaoks. Mida kiiremini inimest märgatakse, seda kiiremini ta teenusele ja abi saab. Kui meie rahalised vahendid otsa saavad, suuname inimese meditsiiniastutusse. See on boonus meie valla inimestele – märkame kiiresti, aitame kiiresti ja ei pea võib-olla meditsiini koormama. Täna seisuga on olnud igakuiselt teenusel ca 40–50 inimest, keda me abistame. Pooled nendest on lapsed. Uuem teenus on loomade kaasamine teraapiaprotsessi. Oleme kaasamas Kaasiku talu.

Ülle Juht: - kas kohapeal on olemas muusikaterapeut ja kui suur vajadus selle järele on?

Ingrid Püvi: - vajadus on, mitte väga suur. Täna on kaks teenuse osutajat. Üks on Tõrvast ja teine Valgast.

Karl Kirt: - on tähelepanek, kui määrust muudetakse väga põhimõtteliselt, on järgmiseks korraks palve võtta määrus uuesti vastu. Mureks jääb ikkagi see, et teenus kallineb, millest saan ka aru, kuna kulud kasvavad, aga järjekordselt kõige nõrgemate inimeste arvel.

Tiiu Vips: - tahan tänada sotsiaalosakonna töötajaid ja koduhooldustöötajaid, kes selle suure töö ja vaeva ära nägid. Ja väga põhjaliku kokkuvõtte eest ka Laurit (Drubinš) ja osakonna juhatajat.

Karl Kirt: - tahan ka tänada. Tunduvalt parem eelnõu, kui see, mis esimest korda meie ette toodi.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 8 „Tõrva Vallavolikogu 25.01.2024 määruse nr 1 „Sotsiaaltoetuskandmise abi osutamise tingimused ja kord“ muutmine“. Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 16, vastu 3.

5. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - et Tervisekassa on lõpetamas Terviseagentuuriga lepingut, sellel on mitmeid põhjuseid. Peamiselt siiski suur patsientide liikuvus, palju patsiente on nimistust ära läinud. Samuti kõnekeskus, mis ei olnud piisavalt mehitatud. Tervisekassa plaanib uue konkursi korraldada nii, et see on üleval kolm kuud, et kõigil oleks piisavalt aega kandideerida. Eelmisel konkursil oli huvilisi rohkem, kuid kandideerimiseks oli vaid üks kuu. Et meie inimesed saaksid kvaliteetset teenust, on läinud sõnum ka meie Tervisekeskuse juhatajale, olla ise valmis meeskonda mehitama, et ka tema peaks läbirääkimisi ja osaleks konkursil. On soov, et uus teenusepartner alustaks 1. jaanuarist.

Otsisime uut juhti ka muusikakoolile. Praegune juht jätkab õpetajana ja rahvamuusika juhendajana. Uue juhi konkurss oli väga edukas. Oli kaheksa kandidaati. Nime veel välja ei ütle, inimene on öelnud „jah“.

Jätkame Vanamõisa rannaala projektiga, Tõrva Gümnaasiumi A-korpuse rekonstrueerimisega ja oleme alustanud uue jäätmejäama ehitusprojekti koostamisega.

Tulumaksu on laekunud 4,5% prognoositust rohkem. Loodame, et jätkub sama trend.

Esimesele eriplaneeringule Keskkonnaamet kooskõlastust ei andnud, viidates linnustiku uuringutele. Olles suhelnud arendajatega ja KSH koostajaga, tuleb need uuringud läbi viia nii nagu Keskkonnaamet ette näeb. Usaldame protsessi, ametkonnad teevad tublit tööd.

Tänase seisuga peaks olema püsti Helme mänguväljak ja juuli alguses peaks see olema püsti ka Sõpruse pargis.

Toimunud on Riidaja kooli lõpuaktus. Homme toimuvad põhikooli lõpetajate ja gümnaasistide lõpuaktused Tõrva Gümnaasiumis.

Terves Tõrva vallas on tulemas jaanipidustused. Üritusi korraldavad meie tublid külaseltsid ja üritused toimuvad ka Tõrva linnas. Külastage meie inimeste korraldatavaid üritusi. Täna õhtul kell üheksa saabub laulu-ja tantsupeo tuli ja Veskijärve ääres toimub pidulik kontsert. Väga tähtis on ka 23. juuni, kui saabub võidutuli.

Meil on väga tublid kogukonnad ja külaseltsid. Sel aastal on aasta küla nominent Hummuli kogukond. Tulemused selguvad augusti kuus.

Tulepäevadel tuleb meid külastama 35 ukrainla noort, et nad saaksid veeta ühe nädala paremas keskkonnas.

Küsimused:

Karl Kirt: - head perearstiteenust on Tõrva vallas otsitud viimased poolteist aastat. Tervisekassa poolt on öeldud, et äkki isegi tuua tagasi kolm nimistut. Minu tungiv palve vallavalitsusele on, et nii personal, kes on selle kadalipu üle elanud kui ka meie enda elanikud, kes me oleme uuel aastal jälle uues olukorras, rõhutaks Tervisekassale, et nad räägiksid läbi, mõtleksid läbi, et vallavalitsus ja volikogu oleksid selles protsessis sees. Pahameel jõuab töötajateni, mis võib head töötajad siit ära viia. Teistpidi on juba mingi süsteem sisse töötatud. Kas oleme rahul või mitte, see on iseasi ja stabiliseerumine tuleb. See on kõikide jaoks uus olukord. Hirm on, et viime selle süsteemi uuesti kaosesse ja ka selle teenuse üles ehitamine võttis väga kaua aega. Ei kujuta ette kui palju paremaks lõpuks võib minna. Loodame parimat.

Tarmo Tamm: - nii nagu Karl ütles, peame olema väga ettevaatlikud. Omavalitsusel ei ole siin palju kaasa rääkida. Tervisekassa ise korraldab neid asju, aga kuulates eile Mulgi valla esindajat, seal on sama mure, et valla arsti, kes osutab teenust ja peaks olema kohal 4 tundi päevas, ei suuda keegi üles leida. Tahtsin juhtida tähelepanu sellele, et Tervisekassal on neid probleeme rohkem, mitte ainult meiega. Võiksite vaadata, et väga „ämbrisse“ ei jookse.

Ülle Juht: - Ala pood on mures parkla pärast, mis on valla oma. Eelnevatel aastatel on seda lihvitud, aga praegu läheb olukord järjest kehvemaks.

Romet Piller: - vallavanema informatsioonist loen, et Riiska linnaosas on läbi viidud kõnnitee hange. Millist kõnniteed siin silmas peetud on?

Helen Elias: - tegemist on lasteaia taga oleva kõnniteega.

Karl Kirt: - sõites või kõndides Tõrva linnas ringi, on päris kiiresti halvaks muutunud väga oluliste objektide teeolud nagu näiteks Tõrva Gümnaasiumi parkla. Päris kehvast olukorras on ka Alexela ja Coopi ristmik. Milline on üldine plaan? Kas neid objekte on ka plaanis üle vaadata?

Tõnu Jaansalu: - asfaldiaukude parandamine sõltub ka ilmastikust ja on seetõttu läinud aeglasemalt, kui me oleksime ise tahtnud. See töö on praegu pooleli ja kõik augud lapime ikkagi kinni.

Ülle Juht: - võiksime koos mõelda sellele, kuidas lahendada teema, et Konsumi ostjad saavad parklat tipptundidel väga vähe kasutada, kuna see parkla on hõivatud nii Tervisekeskuse personali poolt kui ka linna tulevate inimeste poolt.

Romet Piller: - kuna mainiti Riidaja kooli ja viibisin täna ühel koosviibimisel, kust tuli tagasiside, et nii kooli juht kui valla esindaja rääkisid aktusel ainult Tõrva Koolist. See oli kohalikke väga häirinud. Kui oleme seal kohal, saaks mainida ka kohalikku nime. Lihtsalt selline tagasiside mulle tuli.

Helen Elias: - võin saata oma kõne. Rääkisin vaid Riidaja õppekohast.

Tarmo Tamm: - mure on seoses haridusega, eelarvekomisjonis tõstatasin küsimuse, oleme reformi ära teinud. Lubati anda ülevaade koolide kvaliteetsemast juhtimisest ja efektiivsemast majandamisest. Viimasel eelarvekomisjonil palus finantsjuht esitada kirjalikud küsimused. Ülevaate peab andma tegelikult vallavalitsus. Oli jutt, et ülevaate võiks anda jaanipäevaks. Ehk saab selle anda augustis.

Vallavanema infos on kirjas, et otsitakse A-korpuse rahastust.

Helen Elias: - on tehtud audit ja me läheme taotlema rahastust. Kolimine ei ole sellega seotud.

Tarmo Tamm: - haridustaseme poolelt on Tõrva vallas lapsi, kes ei ole saanud kätte põhiharidust. Kui palju meil neid lapsi on? See, et meil neid on, tuli minu jaoks mõni päev tagasi üllatusena. Kes nendega tegeleb? Võiks anda ülevaate, kui hästi või halvasti on nende lastega, kes ei ole põhiharidust kätte saanud. Kuidas nendega tegeletakse? Vaadates vallavanema informatsiooni, hakkab natuke vastu, et juba mitmendat korda on kaks lehekülge hariduse valdkonda. Koolil peaks olema tegevusplaan. Las koolijuht teeb tööd tööplaani järgi ja annab ülevaateks üksikud asjad. Tekib väike ärritus, kas nad on tõesti nii võimekad? Kui me tabelit vaatame, on kool kukkunud ikka tükk maad.

Helen Elias: - sel teemal on koolijuht lihtsalt kohusetundlik. Olen nõus, et võiks panna kirja olulisema ja selle tagasiside võin anda.

Põhikooli hariduse info võime anda. Hästi üldiselt on tänu tugisüsteemile seis paremaks läinud. Meil on nii sotsiaalpedagoogid kui eripedagoogid, kes tegelevad lastega, kes jäävad koolist kõrvale. Eelmisel aastal meie sotsiaalpedagoog Ivi Tigane õppis nende lastega põhimõtteliselt terve suve ja augustis said tulemused tehtud ja haridustee lõpetatud.

Maido Ruusmann: - võtame hariduse teema eraldi fookusesse.

Tarmo Tamm: - volikogus lubati seista Helme aleviku heakorra eest. Sõitsin enne volikogu istungit sealt läbi. Umbrohi kasvab ühiselamu alumise aknani välja. Tuleb hakata trahvi tegema. Mairo Ruusmann: - õige märkus. Läheme väikesele suvepuhkusele. Veel saab esitada ettepanekuid kuld- ja hõbemärgi laureaatidele. Tõrva Tulepäevade ajal on pidulik vastuvõtt, kus antakse üle kultuuripreemiad, kuld- ja hõbemärgid ning teenete- ja vapimärgid.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mairo Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija